

**ІСПАНОМОВНА НАУКОВА АНАЛІТИКА ЯДЕРНОЇ БЕЗПЕКИ:  
ВИЯВЛЕННЯ НЕЄВРОЦЕНТРИЧНИХ ІНТЕРПРЕТАЦІЙ  
ГЛОБАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ**

У світлі зростання напруженості в системі глобальної безпеки, ядерна загроза дедалі частіше розглядається як ключовий елемент сучасних міжнародних відносин. У цьому контексті особливу дослідницьку цінність становить іспаномовна аналітика, яка репрезентує не лише позиції ядерних держав, але й альтернативні погляди, зокрема з боку Іспанії та країн Латинської Америки [1–3].

Актуальність теми зумовлена виявленням особливого значення, що мають оцінки іспаномовних аналітиків щодо правових і гуманітарних наслідків можливого використання ядерної зброї [1-3]. Дослідження іспаномовного сегменту дозволяє виявити етично мотивовані та антимілітаристські інтерпретації. Мета дослідження – системно описати обрані іспаномовні публікації з тематики ядерної загрози та виявити їхній внесок у формування гуманітарно-орієнтованих підходів до питань стратегічної стабільності, конкретизувати, яким чином вони формують неєвроцентричні, переважно миротворчі підходи до проблем глобальної безпеки

У своїй статті Едуардо Замарріпа Мартінес розглядає ядерний чинник як структуроутворюючий елемент сучасної системи міжнародних відносин. Автор підкреслює, що попри численні зусилля щодо роззброєння, ядерна зброя зберігає значення інструменту стримування, дипломатичного впливу та символу міжнародного престижу. Особлива увага приділена ролі Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ), який автор визначає як правову основу глобального ядерного порядку. Однак позадоговірні держави (Індія,

Пакистан, Ізраїль, КНДР) та ядерні амбіції Ірану створюють виклики для стабільності, підвищуючи ризики регіональної ескалації та підриву багатосторонніх механізмів контролю [3].

Питання про можливість ядерної війни залишається одним з найважливіших у сучасних міжнародних відносинах. У статті «Чи можлива ядерна війна?» [2] стверджується, що так, ядерна війна залишається реальною можливістю, і що ця можливість формується під впливом геополітичних реалій, технологічних змін та нестабільності існуючого ядерного порядку. Історично, під час холодної війни ядерна загроза була відносно стабільною, оскільки базувалася на логіці двополярного стримування між двома наддержавами. Ключовою причиною вказується зростання ядерної багатополарності. Крім того, підкреслюється, що технологічні та доктринальні зміни створюють нові вразливі місця. Автор зазначає, що регіони, де вже давно існують конфлікти, такі як Близький Схід, Індо-Тихоокеанський регіон та Східна Європа, зараз збільшують ядерний ризик, оскільки в них задіяні актори з меншим досвідом ядерної політики на межі війни, слабшими інституційними обмеженнями та вищою нестабільністю. Поєднання цих структурних змін означає, що ядерний обмін більше не обмежується екстремальним сценарієм апокаліпсису супердержав часів холодної війни, а може виникнути з регіонального конфлікту з каскадним ефектом.

У статті «Російська ядерна загроза: тягар невизначеності» [0] авторка розглядає можливість застосування ядерної зброї з боку Росії під час її вторгнення в Україну, наголошуючи, що хоча офіційно така можливість лишається малоімовірною, сама ідея вже стала предметом обговорення через декілька факторів. Зокрема, авторка підкреслює, що Україна не має ядерної зброї – після Будапештського меморандуму 1994 р. вона добровільно відмовилась від ядерних боєголовок. Натомість Росія володіє приблизно 6 400 боєголовками, і ця асиметрія створює ситуацію, коли теорія ядерного стримування може бути не такою ефективною, як за часів холодної війни. Авторка також аналізує мотиви та логіку російського керівництва, зокрема

роль Володимира Путіна в процесі прийняття рішення, а також імовірність того, що ядерна загроза використовується як елемент психологічного тиску на Захід і Україну – більше як інструмент шантажу, ніж реально запланована операція. Одна з ключових тез, що хоча ймовірність прямого застосування ядерної зброї Росією наразі оцінюється як низька, існує значна зона «невідомості», і саме ця невизначеність – фактор, який створює напругу і змушує міжнародне співтовариство серйозно ставитись до ситуації

Отже, ядерний фактор залишається вирішальним елементом сучасних міжнародних відносин, формуючи динаміку влади, політику безпеки та глобальну стабільність. Продовжуючи стримувати великомасштабні війни, він також створює серйозні ризики через модернізацію, суперництво та розірвання договорів. Сьогодні ядерна зброя символізує як силу, так і вразливість, що робить глобальну співпрацю та поновлення зусиль з роззброєння необхідними для більш безпечного майбутнього.

Проведений аналіз показав, що іспаномовна академічна та публіцистична думка відіграє важливу роль у формуванні глобального розуміння ядерної безпеки. На відміну від англоцентричних підходів, зазначені публікації пропонують більш багатовимірне бачення: поєднання стратегічного реалізму з гуманітарним виміром. Іспаномовні аналітики розглядають ядерний чинник як не лише політичний або військовий, а й морально-правовий виклик для людства, що розширює рамки класичної безпекової теорії, надаючи їй миротворчого та антимілітарного змісту. Таким чином, аналіз іспаномовних публікацій збагачує український науковий дискурс, інтегруючи його у ширший міжрегіональний контекст.

### **Література**

1. Chinchilla M. La amenaza nuclear rusa: El peso de la incertidumbre. *Universidad de Navarra*. 10.03.2022. URL: <https://www.unav.edu/web/global-affairs/la-amenaza-nuclear-rusa-el-peso-de-la-incertidumbre>. (Consulta: el 30 de octubre de 2025).

2. Cortizo Rodríguez V. ¿Es posible una guerra nuclear?. The Conversation. 09.01.2025. DOI: <https://doi.org/10.64628/AAO.m3tdtxc6k>.

3. Zamarripa Martínez E. El factor nuclear en las relaciones internacionales: dimensiones bélicas y pacíficas. *Revista del Instituto Español de Estudios Estratégicos*. 2022. № 20. P. 213-242. URL: <https://revista.ieee.es/article/view/4631> (Consulta: el 30 de octubre de 2025).

DOI <https://doi.org/10.32837/11300.31026>

**Фрумкіна Арина**

**Міжнародний університет**

## **ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ**

Інтегроване навчання у сучасній педагогічній науці розглядається як цілісна технологія, що забезпечує синтез змістових, процесуальних і ціннісних компонентів освітнього процесу. Його сутність полягає у взаємопов'язаному формуванні знань, умінь і компетентностей на міждисциплінарній основі, що дозволяє здобувачу вищої освіти осмислювати явища не ізольовано, а в системі взаємозв'язків і смислових контекстів. Інтегрована модель навчання сприяє розвитку інтелектуальної допитливості, підвищенню мотивації до пізнання та формуванню вмінь вирішувати складні проблеми, що вимагають синтезу знань із різних галузей [1]. Подібні висновки роблять і Matinho та співавтори [3], наголошуючи, що у світовій освітній практиці спостерігається розмаїття підходів до інтеграції змісту, однак усі вони об'єднані спільною метою – забезпеченням цілісності навчального досвіду.

У сучасному освітньому дискурсі інтегроване навчання набуває особливої ваги в контексті реалізації студентоцентрованого підходу. Студентоцентрованість розуміється як парадигма, у якій провідна роль належить не викладачеві, а здобувачеві освіти, який виступає активним суб'єктом навчального процесу, здатним самостійно визначати власні освітні